

Grup de analiză, atitudine și acțiune în politica științei din România (*Think Tank - G3A*), înființat ca urmare a propunerii „mesei rotunde” organizate de Revista de Politica Științei și Scientometrie – Serie Nouă la Universitatea București, în 4 decembrie 2013 (G3A Think Tank for the science policy in the frame of Revista de Politica Științei și Scientometrie – Serie Nouă)

PETRE T. FRANGOPOL^{a*}, DANIEL DAVID^{b, c}

^aInstitutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică Nucleară „Horia Hulubei”, str. Reactorului nr. 30, C.P. MG-6, 077125, Măgurele-Ilfov, România

^bUniversitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, România

^cIcahn School of Medicine at Mount Sinai, New York, SUA

Following the recommendation of the Round Table held at the University of Bucharest in December 4, 2013, a think tank of academics and scientists was formed – around Revista de Politica Științei și Scientometrie - in order to analyze and to submit suggestions and proposals to the community and the Government in the area of the national strategy of research and development.

Keywords: Romanian strategy research, Science policy

Revista de Politica Științei și Scientometrie – Serie Nouă (RPSS – <http://rpss.inoe.ro>) a organizat, în data de 4 decembrie 2013, la Universitatea din București, „masa rotundă” cu titlul „*Universitățile și cercetarea din România încotro?*”. O parte din aceste materiale au apărut în RPSS nr. 1/2014 [1], iar altele în acest număr.

Așa cum menționam într-un text anterior [1], există o tradiție a revistelor internaționale din domeniul politicii științei și scientometriei de a organiza, periodic, astfel de „mese rotunde”, cu experți invitați, ale căror concluzii să servească, apoi, ca „input” decidenților în politicile din domeniul academic. Demersul RPSS se înscrie în această tradiție academică internațională.

„Masa rotundă” a propus crearea unui *Grup de analiză, atitudine și acțiune în politica științei din România (G3A)*, în forma unui *Think Tank*, pe lângă redacția *Revistei de Politica Științei și Scientometrie*, cu rol de monitorizare, evaluare și contributor activ pentru politicile în domeniu [1].

Think Tank-ul G3A își propune să facă analize și să ia atitudine publică pe teme de politica științei,

eventual, să sesizeze derapajele dăunătoare care ar putea să aducă prejudicii politicii științei în România și să acționeze pentru corectarea acestora. De asemenea, G3A își propune să ofere expertiză, sugestii și propuneri constructive decidenților în domeniu. G3A va publica, anual, în luna decembrie a fiecărui an, un Raport sintetic asupra stării cercetării și învățământului superior din România, cu sugestii referitoare la potențiale politici în domeniu. În plus, G3A urmărește să stimuleze profesionalizarea domeniului politicii științei și scientometriei în România. Existența unor astfel de *Think Tank-uri* în țările avansate ale lumii, sub diferite ipostaze - grup de experți pe lângă reviste de profil, președinți de state, prim miniștri sau organisme guvernamentale etc. -, atestă importanța socială, care este acordată acestor grupuri/demersuri.

Așa cum declara un participant la „masa rotundă”, „...suntem martorii unui colectivism educațional, toate universitățile din țara noastră, atât cele de stat cât și cele particulare, sunt tratate de ministerul de profil în mod egal; în plus, datorită dezastrului din învățământul preuniversitar și

educației deficitare în ansamblu [vezi testele internaționale PISA-Program for International Student Assessment, TIMSS (matematică și științe), PIRLS (lectură în limba maternă), unde ne clasăm, de regulă, pe ultimele locuri, dar și prin rezultatele la bacalaureat], România riscă, în următorii 10 ani, să nu mai aibă ingineri, medici, matematicieni etc....”. Olimpicii nu sunt un etalon al calității învățământului românesc, cum caută adesea, de ani de zile, să ateste toți oficialii Ministerului Educației Naționale (vezi excelentul articol din acest număr al Acad. Marius Andruh, fost olimpic, unul din coordonatorii lotului național olimpic de chimie, care a cucerit, în luna mai 2014, primul loc la Olimpiada de la Moscova).

În ianuarie 2013, a început lansarea proiectului *Elaborarea strategiei naționale în domeniul cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării pentru perioada 2014-2020*. Probabil, mulți din cititorii acestei reviste și, cu siguranță, cercetătorii din țară au fost martorii unei decizii greu de înțeles, când responsabilii proiectului au uitat, inițial, ca să nu spunem că au exclus, cercetarea fundamentală din proiect. INCREDBIL, DAR ADEVĂRAT!

Nu intrăm în amănuntele efortului membrilor Comisiei pentru Cercetarea Fundamentală (CCF) [2] de a repara această “uituceală” (Notă: în ultimele versiuni ale documentului, cercetarea fundamentală a redevenit una dintre priorități, în urma eforturilor CCF), dar cităm din scrisoarea colegului dr. ing. Dumitru-Dorin Prunariu, primul cosmonaut român, Membru de Onoare al Academiei Române, moderator al Panelului Viziunea CDI 2020 [3], adresată Prof. Anton Anton, coordonator al proiectului pentru elaborarea Strategiei naționale CDI 2014-2020 și Prof. Adrian Curaj, Directorul General al UEFISCDI: „Ce fel de Românie dorim?”:

„...Dorim o Românie în care Societatea percepe corect valoarea cercetării ca factor de competitivitate, de putere și de prestigiu, de factor determinant în rezolvarea provocărilor societale viitoare pentru sănătate, alimentație, energie, mediu, siguranță individuală și națională.

Dorim o Românie în care Statul susține coerent și constant educația și cercetarea, care să diminueze interesul scăzut pentru știință și inovare al tinerilor, care să crească acumularea în stocul public de cunoaștere, care să beneficieze de politici publice informate și instrumente de elaborare, monitorizare și evaluare bazate pe evidențe științifice.

Dorim o Românie în care întreprinderile de înaltă tehnologie beneficiază de un cadru legal stimulat pentru afaceri, atractiv și predictibil, de un sistem academic competitiv internațional și

deschis colaborării și fertilizării reciproce prin circulața oamenilor și cunoașterii.

Din păcate, după aderarea la structurile euro-atlantice, ROMÂNIA nu a reușit să elaboreze o viziune națională, diversele încercări (ex: „Dezvoltarea durabilă”, „România a 7-a societate și economie a UE”, „Integrarea în confederația Statelor UE” etc) nefiind, în final, împărtășite de societate în ansamblul său și adoptate ca un proiect politic național...”

La noi în țară, după 1989, s-a demonstrat de către factorii de decizie că, uneori, aceștia nu înțeleg, adecvat, ce este știința, ce înseamnă cercetarea fundamentală și dezvoltarea învățământului, deci a educației. Acestea evidențiază, generează și cultivă inteligența și creativitatea, care sunt cei mai importanți vectori de dezvoltare a resursei umane. Acestea nu se cumpără și constituie tezaurul național strategic al unei națiuni.

În acest context al situației interne din țara noastră, merită amintite oamenilor politici de la noi și nu numai lor:

1. citatul Prof. Maurice B. Visscher (1901-1983), fost profesor de fiziologie la University of Minnesota, Minneapolis, SUA și membru al Academiei Naționale de Științe a SUA: “*Cercetarea științifică a fost principalul mijloc care a dus pe om de la barbarie la civilizație, de la întuneric la lumină, întâmpinând, la fiecare pas, opoziția hotărâtă a forțelor ignoranței, neînțelegerii și invidiei.*”

2. comunicatul de presă al Ministerului Afacerilor Externe al Israelului din 15 ianuarie 2014, cu prilejul admiterii Israelului ca membru plin al CERN-Geneva: “*Israelul creează mai mult de 1% din cunoașterea științifică din lume, populația sa fiind 1/1000 din populația globului, știința și tehnologia trebuie să fie folosită pentru prosperitatea națiunii, a creșterii economiei și să salveze vieți omenești.*”

Plecând de la considerentele de mai sus, înființăm un Grup de analiză, atitudine și acțiune în politica științei în România (G3A), în forma unui Think Tank, pe lângă redacția Revistei de Politica Științei și Scientometrie – Serie Nouă, care își propune să urmărească activ domeniile cercetării, educației și serviciilor inovative către comunitate, precum și aspectele administrative din aceste domenii. Așa cum am menționat, anterior, G3A va publica anual, în luna decembrie a fiecărui an, un Raport sintetic asupra stării cercetării și învățământului superior din România, cu sugestii referitoare la potențiale politice în domeniu. Așadar, acest Think Tank va avea rolul de monitorizare, evaluare și de contributor activ și constructiv pentru politicile în

domeniu. Nu, în ultimul rând, G3A urmărește să stimuleze începerea profesionalizării domeniului politicii științei și scientometriei, prin formarea unui corp de experți.

Membrii G3A de mai jos și-au dat acordul de a face parte din acest *Think Tank*, de a comunica între ei și de a se întruni, ori de câte ori va fi necesar, pe bază de voluntariat, neretribuit. Ca referință, orice strategie a cercetării românești trebuie formulată și concepută de experți responsabili, altfel spus, de cercetători cu înaltă calificare profesională atestată internațional, nu numai de oficialități sau consultanți colorați politic, fără experiență sau competență științifică (și în politica științei) recunoscută național și internațional. Rolul factorului politic este de a prelua, considera, decide și implementa prin legislație politicile propuse și decise și cu participarea grupurilor de specialiști în domeniu.

Experții invitați care fac parte din *Think Tank-ul* G3A sunt:

- Prof. dr. Livius Trache, Director științific, Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” (IFIN-HH) și Texas A&M University, SUA; Coordonator al grupului;

- Prof. univ. dr. Daniel David, Universitatea „Babeș-Bolyai” (UBB) din Cluj-Napoca și Icahn School of Medicine at Mount Sinai, New York, SUA; Co-coordonator al grupului;

- Prof. univ. dr. ing. Petre T. Frangopol, Membru de Onoare al Academiei Române, redactor șef al RPSS; Secretarul științific al grupului;

- Acad. Prof. univ. dr. Marius Andruh, Universitatea din București (UB);

- Prof. univ. dr. ing. Dorel Banabic, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Membru corespondent al Academiei Române;

- Acad. Prof. univ. dr. Viorel Barbu, Universitatea „Al. I. Cuza” (UAIC) Iași;

- Acad. Prof. univ. dr. ing. Emil Burzo, UBB, Cluj-Napoca;

- Prof. univ. dr. Vasile Brînzănescu, Institutul de Matematică “Simion Stoilow” (IMAR) din București;

- Prof. univ. dr. Valentin Cojanu, Academia de Studii Economice din București;

- Dr. Alexandru Corlan, redactor șef adjunct al RPSS;

- Dr. Traian Dascălu, Institutul Național de Fizica Laserilor, Plasmei și Radiației (INFLPR);

- Prof. univ. dr. Mircea Dumitru, Rector, UB, București;

- Prof. univ. dr. Vasile Ișan, Rector, UAIC, Iași;

- Prof. univ. dr. Romiță Iucu, Prorector, UB, București;

- Prof. univ. dr. Voicu Lupei, INFLPR, Membru corespondent al Academiei Române;

- Prof. univ. dr. Petru Matusz, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara;

- Acad. Prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, Rector, UBB, Cluj-Napoca;

- Prof. univ. dr. ing. Ion M. Popescu, Universitatea „Politehnica” din București;

- Prof. univ. dr. Irinel Popescu, Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București și Institutul Clinic Fundeni, Membru corespondent al Academiei Române;

- Acad. Prof. univ. dr. Octavian Popescu, UBB, Cluj-Napoca și Director al Institutului de Biologie al Academiei Române din București;

- Dr. ing. Dumitru Dorin Prunariu, cosmonaut, ROSA, Membru de Onoare al Academiei Române;

- Prof. dr. Anca Sima, Institutul de Biologie și Patologie Celulară „N. Simionescu”, Membru corespondent al Academiei Române;

- Dr. Ioan Ursu, Secretar științific al IFIN-HH;

- Dr. Florin Vasiliu, Director științific, Institutul Național de Cercetare pentru Fizica Materialelor;

- Prof. univ. dr. ing. Lucian Vințan, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu.

Bibliografie

- [1] Daniel David, Petre T. Frangopol, *Masă rotundă organizată de Revista de Politica Științei și Scientometrie – Serie Nouă*, 3, no.1, 1-4 (2014).
- [2] Livius Trache, *Strategia de cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare a României încotro?* Rev. Politica Științ. Scientometr. – *Serie Nouă*, 3, no.1, 5-11 (2014).
- [3] Dumitru-Dorin Prunariu, *Panelul Viziunea CDI 2020*, Ref. 2, pag. 11 (2014).